

Szerkesztőség:

Kaposvárott, zárda-utca.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr
Fél évre - 3 frt - kr
Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért.

Hagelman Károly
könyvkereskedésében és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott, zárda-utca

Ide czimazendők az előfizetési pénz, hirdetések és nyilatkozatok.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr
Fél évre - 3 frt - kr
Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért.

Hagelman Károly
könyvkereskedésében és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

Helyes arányokat!

Ha széttekintünk a vén Európában, mindentéle jeleit látjuk azon kiszámíthatatlan következményű küzdelemnek, melyet a megélhetés kérdése előidézett, s minden nap élesebbé, elkeseredettebbé tesz.

A „fekete kéz” bandáit Spanyolországba úgy, mint az Ir agrariusokat, ezeket, mint a francia anarchistákat, s a bécsi social forradalmárokat a kenyér utáni hajszá üzi, s ha a mozgalomnak itt-ott látszik politikai színezete is, ott van a dolgok mélyén az igaz indító ok, a szükség, s a szükséges megszerzésének majdnem legyőzhetetlen nehézsége.

A mit tapasztalunk, az nem a létező viszonyokkal való azon elégedetlenség többé, mely a haladásnak előmozdítója, sőt egyik feltétele is szokott lenni, hanem kétségbeesés, mely nem remél többé semmit s azért minden áron változásra tör, reá sem gondolva, akad-e ki a romok helyén építeni kísértsen meg? mit sem törődve, vajjon az építésnél igényei kielégítésére majd gondolkodik-e vagy sem.

S mi oka e türelhetlen, hogy úgy mondjuk lehetetlen állapotoknak? hisz nem csak most vannak nehéz idők, nem mai lett a létérti küzdelem, s más korban is voltak gazdag és szegény emberek, ez utóbbiaknak bizonyára máskor is nehéz gond s küzdelemteljes volt életük.

A történelem feltárja előttünk az okokat, megtanulhatjuk abból, hogy a jelenhez hasonló korszakokat mindenkor az idézte elő, ha az egyensúly a vagyon s vagyontalanság között megzavarodott, midőn a vagyon kevés kezekben összehalmozódott, s ez által a nemzetgazdaság főlve, a felosztás helyes arányai lehetetlenné tétettek.

Nagyon tévedne azonban; a ki azt

hinné, miként vagyon és vagyon között mi különbség sem létezik, s bármily természetű legyen is az, összehalmozottságának káros következményei ugyanazok.

Ismételjük nagyon tévedne, mert az ingatlan vagyon természetével jár, lényegétől elválaszthatatlan tulajdonság a felosztás, s e tulajdona egyenes arányban áll növekedésével, mert míg 10—15 holdnyi ingatlan jövedelmezővé tételére a tulajdonos munkája is elég lehet, 100 holdnál már segéd munkásokra lesz elkerülhetetlen szükség, kikkel a tulajdonosnak jövedelmét, tehát vagyonát meg kell osztania, s ez osztás aránya a nemzetgazdaság törvényeinek annál inkább megfelel, mennél nagyobb a birtok, mert bizonyos kiterjedésnél már nemcsak nagy számú segéd munkások, de segéd felügyelők, sőt intézőkre is szükség lesz, kik az ingatlanoknak mindannyian hasonlóképpen; azért ha politikai tekintetben lehetnek, s vannak is aggályok az ingatlan vagyonnak aránytalanul kevés kezekbe jutása ellen, ritka még is az eset, hol a halmozottság következei úgy mutatkoznak, mint Irlandban, s azért ha eredményekben károsak s vészthozók is, hatásuk inkább csak partialis s helyhez kötött, így könnyebben is ellensúlyozható, az okozott baj orvosolható.

Egészen más tekintetek alá jön azonban az ingó vagyon, a pénz. Ennek összetörődése már nemcsak helyi, hanem általános zűbbsztó hatású, s az aránytalanságot még kirívóbbá teszi az által, hogy százezer holdnyi ingatlan értéké — pénzben — sem teszi más munkáját szükségessé, mint a tulajdonosét, ha általában a kamatok beszédését munkának szabad elnevezni.

Hát ha még a pénz közvetítő kiegyenlítő szerepét elcsereelve, vezetővé válik s ura

lesz az ingatlanoknak, ha ezt természetéből kivetkőzteti, örökös változásoknak, hullámzásoknak teszi ki, — akkor befejezte gonosz munkáját, mert az államok létét megtámadta; s azon sulyegyent, mely a a conservatív ingatlanosság s a radikális pénz között kell, hogy az első előnyére fennálljon, alapjában zavarta meg; nemzetközi természeténél fogva, pedig az intéző hatalmat nem egyszer idegen kezekbe adta, s az államon kívül helyezte: ezt tünni, ennek lehetőségét is megengedni nem szabad, ha az állam önállósági érzetének utolsó parányát is el nem veszítette.

A pénz néhány — vagy legalább aránylag kevés — kezekbeni összehalmozódása megöli a kereskedést, meg az ipart, önczélú fejlődésüket lehetetlenné teszi, mert kényszeríti őket, hogy más érdeket, mint a pénz tulajdonosainak érdekét, ne ismerhessenek.

Hogy az ily állapotnak elszegényedés, nyomor, ennek folytán elégedetlenség, kétségbeesés a folyománya, az természetes.

Országunk szerencsésebb helyzeténél fogva ma még tán nem jutott az örvény vészthozó körébe, de példaként intenek felénk szomszéd országok viszonyai. Vajha megértenék az intést, kik hazánk sorsát intézik.

Jendrassik tanár és a budapesti m. kir. tud. egyetem rectora azon zsidó küldöttségnek, mely a végett kérte meg őt, hogy az egyetem szolgáinak antisemita nyomtatványok eladását tiltsa meg, következő választ adta: »Bármily irat vagy könyv elárúsítása egyetemi polgároknak tiltva van... Ami a vallások közti viszályt illeti, ezt én sajnálattal veszem tudomásul; de részemről... a vallási egyenlenségek megsemmisítésére semmikép befolyani nem fogok. Mert azon ellenszenv, mely az önök felekezete iránt jelenleg uralkodik, teljesen jogosult és önök azt ki is érdemelték. Mert a baj társadalmi baj; már pedig az önök viselete, társadalmi jelleme, a nem épen nyil-

TÁRCZA.

A kürt.

P. A. Alarcon után.

(vége)

V.

A halállal küzdő ember szívesen megragad utósó erejével valamely gondolatot.

Mi volt, lidércz nyomás, láz vagy örütség magam sem tudom, de velem is így történt. Ramon jutott eszembe, élve vagy halva, Ramon az égbe avagy a remeteségbe, s ez eszme annyira elfoglalt hogy más semmire se gondoltam.

Kapitányi egyenruhámot meghagyták, egy sapkát nyomtak fejembe. Így mentem a halálba társaimmal. Egyet nem állítottak közülünk a vesztőhelyre mert — zenész volt.

A carlisták a zenészeknek megkegyelmeztek, nem annyira mert nem szolgáltak fegyverrel, hanem inkább mert zászlóaljaiknak zenészekre volt szüksége. — S ön zenész volt Don Bazilio? Így menekült meg? Kérdék a körülállók egy lélekzettel.

Nem gyermekek — felelé az agg — nem voltam zenész, egy kottát sem ismertem.

Négyszögöt képeztek, s benünket középre állítottak. Az én számom 10 volt, tehát tízediknek lőnek agyon. Feleségemre gyermekemre gondoltam, réád kedves leányom anyádra!

Kezdődtek a lövések. Majd eszméletemet vesztettem. Szemem be levén kötve társaimat nem láthattam. Olvasni akartam a lövéseket, hogy előre tudjam mikor kerül a sor reám. A harmadik lövésnél erre is képtelen voltam.

Oh, azon lövéseket örökké hallom. Majd azt hittem ezer mértföldnyire lőnek, majd fejembe éreztem. S egyre folyton lőttek.

Most! gondolám, a lövés eldördült s én még mindig éltem.

Ez az!... mondom magamnak utószor. S érzem hogy vállamat rázzák s fülembé kiáltanak.

Elestem. Semmit sem gondoltam többé. Azt képzeltem agyon lőttek.

VI.

Azután úgy volt, mintha börtönömben az ágyon feküdném, nem láttam semmit pedig szemeim nyitva voltak, mert a börtön sötét volt. Harangozást hallottam.

Kilencz óra... gondolám; de melyik napon? Egy árnyék, sötétebb mint börtönöm hajlott fölém.

Embernek tetszett. S a többiek? s a husz? mind halottak, S én? élek vagy álmodom a sirban e boland dolgokat. Ajkaim gépigleg egy nevet mormogtak.

Ramon.

Mit kívánsz? szól az árny mellettem.

Megrázkodtam.

Istenem! kiálték. A más világon vagyok?

Nem, mondja ugyanazon hang.

Ramon élisz?

Igen.

Hát én?

Te is.

Hol vagyok? A szent-miklósi remete lak ez?

Fogoly vagyok? Álmodtam én mindent?

Nem Basilio, semmit sem álmodtál. Halljad!

VII.

Tegnap a csatában megöltem az ezredet... boszút állottam! — Dühösségem vakká tett ezután s gyilkoltam tovább... mig éjjel lett... mig egyetlen carlistát sem találtam többé! Nagyon fáradt voltam, ekkor réád gondoltam s elindultam a remeteség felé, hogy ott megvárjalak.

Este tíz óra volt, találkánk órája még messze a mult éjjel szememet sem hunytam le... elaludtam;

Ejjeli egy óraker saját kiáltásomra ébredtem fel. Azt álmodtam hogy halott vagy. Körül nézek, magam vagyok. És te? elmul két, három... négy óra. Istenem mily borzasztó éj. Nem jösz. Bizonyosan meghaltál.

E gondolat kétségbejött. Reggel lett s én elindultam hogy embereinket felkeressem. Napfelkeltkor értem ide. Mindenki azt hitte meghaltam. A mint megláttak, össze vissza öleltek, üdvözöltek, s e közben elbeszéltek hogy huszonegy foglyot lőnek mindjárt agyon.

Egy gondolat szállt meg.

Hátha Basilio is közöttük van?

Oda sietek a kitűzött helyre. A négyszög már alakitva van. Lövéseket hallok.

Nézek erősen, de nem látok semmit; Szédültem a félelem s izgatottság miatt.

Végre megismertelek. Látom hogy agyon akarnak löni.

Még két áldozat, azután te...

Mit tegyek?

Örültté lettem, hozzád rohanok, karjaimba zárva kiáltám: Ezt ne, ezt ne, tábornok!

A tábornok reám ismer, s tudván, hogyan viseltem magam hozzám fordul s kérdi: Miért ne talán, zenész?

E kérdés az volt reám nézve, a mi lenne a született vaknak, ha egy szép napos tavaszi reggelen a napot meglátná. A reménység sugara lövelt szemembe, oly váratlanul, oly erővel, hogy megvakított.

Zenész? mondom, igen... igen...

Tábornok ur ó nagy mester, nagy zenész.

Te ez allatt magadon kívül fekdüdtél.

Mily hangszerhez ért? kérdi a tábornok.

Igen, igen... most jut eszembe, felséges kürtös. —

tan fellépő, de titkos faji, vallási és nemzetiségi ellentét, mely önk és a többi felekezetek közt létezik, okozza azon surlódásokat, melyeknek tanúi vagyunk... Igaz, polgári önk e hazának, de csak új polgári, önk nem a honalapítókkal jöttek be az országba, kik ezt életük árán vették meg, s azért önknek hálaival kell viseltetniök a honalapító utódai iránt, kik az általuk kiküzdött alkotmány jótéteményeiben önköt is részesítették... ismétlem, önk mindazt kiérdemelték, mit önk ellen tesznek... Az a szokás a sakter lapokban, hogy aki a zsidók mellett szól, bármilyen indokból, az kitűnő, derék, okos, liberalis, tudományos ember, a haza és társadalom díszje; aki azonban, becsületos meggyőződésének bátran kifejezést ad: az gazember, számár ember, kinek fejében sötétség uralkodik, a tudományokhoz pedig nem is konyító haszontalan ember, ha különben antisemita. A fent közölt nyilatkozat pedig nem éppen filosemita irányban van tartva, s ezért már most szeretnénk tudni, hogy a m. tud. egyetem rectorából hogy csinálnak a sakterlapok tudatlan szamarat? Mi nem is az ő kedvükért, de saját elvtársaink kedvéért közöljük a nyilatkozatot, mely szerint az ország első tudományos intézetének vezetőjét is elvtársunkul tisztelhetjük.

Az új büntető eljárás az esküdt-széki intézményt mellőzte; erre a budapesti ügyvédi kamara kezdeményezésére jogász körökben élénk mozgalom indult meg, e testület kilépett az esküdt-szék mellett, s hasonlételemeni nyilatkozat végett az ország többi ügyvédi kamaráit is megkereste. A derék pécsi már megtették a hasonjavaslatot; mint olvassuk, a székesfehérváriaknak azonban ez nem tetszik s ellenvéleményen vannak. No hát mi tiszteljük mindenki véleményét, de sehogyan se tudjuk megérteni az aggrályt, melyet a fehérvári urak a polgárbírák iránt táplálnak, mert hát hiába, mindenki legjobban maga tudja, hol szorítja a csizma, azt pedig, hogy tisztességes, jóra való ember-e valaki vagy sem, utolsó in tantáiban nem a bíróság, hanem a társadalom mondja ki. Ennek határozatát azután igazán nem lehet megapellálni.

Dr. Jekelfalussy József min. titkárnak hivatalos adataiból összeállított büntető ügyi statisztikája 1880 évről megjelent. A kiváló gondnal összeállított adatok a többi közt következő főszámokat mutatják: a magyar államban 1880 évben elítéltek büntényekért 24,194 egyént, melyből az összes lakosságnak 0.153%-át képezi. Az elítéltek 5.35%-je zsidó, kik azonban az összes lakosságnak csak 4.55%-át teszik ki. Tehát: míg 2000 keresztény emberre esik 3 elítelt addig, 2000 zsidóra 8. Nem is kell mondanunk, hogy a zsidó elítéltek túlnyomó része az ugynevezett alattomos, plebejus büntényekért, minő a csalás lopás, hamisítás, orgazdaság stb. ítéltetett el.

Persze hogy az volna a statisztikus, ki azt tudná kimutatni, hogy mennyi azon zsidók száma, kik az aféle tilos Rebach csinálásokért még bíróság sem kerülnek; egyébiránt, ezen közölt adatok is élénk képét adják a zsidók abbéli vallásosságának, melylyel tisztelik és követik vallási törvényeik intézkedéseit. Hogy is mondja csak a Schulchan Aruch

Van e szükség kürtökre folytatja a tábornok a zenészekhez fordulva.

Öt másodperc, nekem öt századnak tetszett. Igen tábornok, éppen az hiányzik szől a kar-mester.

Vezessék tehát ez embert a sorból s végez-zetek a többivel.

Ekkor karjaimba vettelek s elhozatalak ide e börtönbe.

VIII.

Alig hogy Ramon beszédét végez felugortam nevetés és sírás között megéleltem.

Neked köszönöm életemet!

Nem egészen, feleli Ramon.

Hogy érted ezt? kérdezem.

Tudsz kürtölni?

Nem.

Akkor a dolog még rosszszul végződhetik.

Elhíhetitek gyermekek, borzongást éreztem.

De zenéhez értesz? folytatja Ramon.

Bizony szép keveset, éppen annyit a mennyi a Collegiumban rém ragadt.

Az kevés, jobban mondva semmi.

Megkell halnod, menthetetlenül s meg halok én is veled mint esaió. áruló. Tizenégy nap alatt együtt kell állni a bandának, melyhez téged becsz-tottak.

Tizenégy nap alatt!

Se több, se kevesebb, ha tizenégy nap alatt nem tudsz kürtölni, mindkettőnk, kegyelem nélkül agyon lönek, ha Isten csodát nem tesz.

Téged agyon löni! kiálték, téged, s miattam, ki életemet köszönöm neked, ezt nem akarhatja az ég, tizenégy nap alatt zenész s kürtös leszek.

Ramon nevetni kezdett.

IX.

Mit beszéljek sokat gyermekek?

Jore Deah 117§-a. Hát így: „A mely zsidó a keresztényi vagyonában megkárosítja isten előtt kedves dolgot művel.“

Nagy Pénteken.

Ő meghalt! és ők élnek!

Kétségbe kellene esni az örök igazság felett, ha az ő halála nem volna élet és a gyilkosok élete nem volna halál. Meg kellett annak halni, ki a szeretetet tanította, mert követhetett-e zsidó ellen nagyobb büntetést, mint midőn parancsolta, szeresd felebarátodat és annak proclamált minden embert, nemcsak a zsidót; lehet-e képzelnünk, hogy ne gyűlölte volna a dölyfös zsidó azt, ki tanította, hogy ur és szolga egyenlő, midőn a zsidó, az a görbe hátú csuszó-mászó zsidó, magát a világ és többi emberiség urának tartotta, és saját nagyságuk képzeletében örjögő rabbiak lázas álmait, miúnt tanokat követve, tartja ma is. Nem a vallási gyűlölet érzete az, melyet isteni Megváltónk halálának emlék napja bennünk kelt, hanem azon rendíthetetlen meggyőződés, hogy ha egy Istennek emberré létele, ha a csodák, a szenvedések az isten fiának magának megváltó halála nem volt arra elég-séges, hogy e faj megjavuljon; nem mulasztást, hanem büntetést követnek el azok, kik liberalis ál tanak ködétől megvakulva, erejüket, keresztényhez nem illő önhiúsággal, az Isten fiain felül állónak hiszik, és a zsidó javítás lehetetlen munkájára vállalkoznak.

Zsidó javítás! valóságos feltalálása a kör négysegűsítésnek; vagy csakugyan volna valaki, ki csakis a pusztá véletlennek tudná be mind azt, mit a zsidó a keresztények ellen elkövet, az uzsora, egész vidékek kipusztítása, anyai család tervszerű tönkretétele, minden kereseti forrásnak elkapkodása a kereszténység elől, szükség szerint a helyi, vidéki, az ország vagy akár a világ zsidóinak egyöntetű közreműködésével; csak véletlen legyen az, hogy a zsidó bankokba rögtön tódul a zsidó pénz, helyesen átérezve, hogy a mit az egyes kis pénze kereszt-től vinni nem tud, megteremti azt a nagy pénz befolyása, legyen hár a milliók birtokosainak hasznáért, a türelmes kereszténység országunként tönkre téve. Hát még a saját, csak véletlenség volna az, hogy minden áron, gyakran az anyagi eredményt túlhaladó áron törekszik a zsidóság a saját kezébe kapni, hogy azzal ugyanazon támadást kövessen el a keresztény erkölcsi világa ellen, melyet oly sikeresen intéz annak

Tizenégy nap és tizenégy éjjelen — mert egy pillanatig sem aludtam vagy nyugodtam, fél hó-napig csodálkozatok csak, van okotok reá — megtanultam kürtölni.

Mily napok voltak ezek.

Ramonnal naponta kijártunk a mezőre a hol egy zenész a szomszédokból engem tanított.

Miért nem szöktünk meg? látom szemteitükből, hogy ezt kérditek. Hát lehetetlen volt. Én rab voltam s őriztek Ramon pedig nélkülem nem akart távozni. Nem beszéltem, nem gondolkodtam, nem ettem.

Az örülség egy neme szállt meg. Nem volt más eszmém mint a zene, a kürt. Meg akartam tanulni s meg tanultam.

Ha néma lettem volna, megtanulok beszélni, ha vak, ismét láttam volna, mert akartam.

A k a r t a m! ez a nagy szó. A k a r n i, annyi mint t u d n i. Gyermekek jegyezték ezt meg jól magatoknak!

Igy menttem meg életemet, de megőrültem, örülségem a művészet volt.

Három évig nem tettem ki a kürtöt kezemből, ez volt világom.

Ramon soha se vált el tőlem. Franciaországba vándoroltunk, és Franciaországban zenéltem tovább. Az emberek sőt művészek tolokodtak hozzám, hogy hallhassanak. Nevezetesség valóságos csoda voltam. A kürt másodikként énem lett, döngött, sohajtott, nevetett, sir, zokogott, pedig vasból volt.

Igy éltünk még két évig. Ennek végével Ramon meghalt!

Hőstétének látása észre térített. Kezembe veszem kürtömet — s nem tudtam többé fújni.

Kívánjátok még, hogy játszam tánczotokhoz.

anyagi existenciája ellenében. És midőn mindezt látjuk századokon át, nemzedékről nemzedékre, midőn a legigazságosabb bíróság, a történelem, egy példát sem tudott annyi lapján feljegyezni, midőn a zsidó hazafi, polgár, egy szóval csak ember lett volna. A történelem nyomán zsidót csakis két életviszony közt ismerünk, midőn valamely országban, rendszeren a nagyok rossz kormányzása folytán beállott pénzügyi idejében hatalmasokká lettek, kezükbe kerítették mindent, parancsoltak, kormányoztak és mi fő, szedték az adót; és ilyen átmeneti körben talán tettek jót is, vagy legalább szerették a népet, melynek vérén éltek, nem, soha! kegyes hatalmasok kincsszomját kielégítve, nyuzták, zsarolták a népet és felette ragadozó tigrisekként uralkodtak; mindaddig, míg a zaklatott nép türelmét veszté, vagy a hatalmasok belátták, hogy könnyebb a kevés meggazdagodott zsidótól, mint a sok elszegényedett néptől csikarni ki pénzt, az addig dédelgetett zsidóknak fordultak, és kipusztítva őket a rablott kincsektől, letaszítván méltóságukról és jogukról, lett ismét mi volt, kutya, hogy talpát nyalja annak, kinek előbb nyakán tilt. Csak ily példákat látván a történelemből, nem kell-e a gondolkodó kereszténynek meggyőződnie, hogy nem véletlenség, hanem a zsidó természettel, annak azon faji jellegével állunk szemben, mely őt kényszeríti a gonosz, a rossz-szat szeretni önmagáért, melytől szabadulni nemcsak nem akar, de nem is tud. S ezen tapasztalattal szemben nem lehet csodálni, ha vallásos keresztény néptünk ma, midőn megváltónk halálát a keresztény gyászolja, gyásza mellett eszébe jut saját sok szenvedése és hajlandó a zsidó faj végzetesü gonoszságát, a kiontott ártatlan vér ivadékról ivadékra szálló átkának tulajdonítani.

Ő meghalt! de legyőzven a természetnek, más halandókat lebiléncselő törvényét, visszaszállt az istenségbe, örökségképp hagyván e képességet az ő isteni művének, a kereszténységnek. Hiába támad a zsidóság gonosz szellemének minden furfangjával, hiába ássa az élet viszonyaiban, szellemi és anyagi téren a kereszténység sirját, hiába áldozza kincseit arra, hogy abszolút országokban a zsarnok hatalom, szabad népeknél a meghamisított liberalismus segítségével görditsen sziklakat a sirra. Hiába! a kereszténység feltámad és mint kártyavárku dőlnek össze a zsidó mammonnak emelt épületek, melyeknek alapja a keresztény nyomora, teteje az ártatlanok vére.

Kedves magyar hazánk van ma azon átmeneti korszakban, midőn benne ur a zsidó, az övé a pénz, az övé a hatalom, persze hogy fogyunk, elértük a szenvedések netovábbját; és ép azért a mindig igaz történelem tanúsága szerint itt a visszahatás órája! Istennek hála, néptünk sorsa ma nem egyes hatalmasok szeszélyétől függ, nincs, ki panaszeit konok dölyffel taszítván el magától, kényszeríthesse, hogy bontson törvényt, dúljon vagyont, életet és felidézze az ó-korok ma alvó szellemeit, a nép ma képviselve van ott, hol a törvényt alkotják, vannak képviselői és meg fogja velük értetni a nép, hogy mit akar, de ha kell azt is, hogy nem azért köldetnek az ország házába, hogy a nép felett uralkodjanak, hanem hogy annak akaratát érvényítsék, meg fogja nekik mondani, hogy tőlük, ugyanazon nép fiától megvárja, hogy törvényt alkossanak, mely a kereszténységet a zsidóságtól fel és megszabadítsa. Hozzák meg e törvényt és legyenek meggyőződve, hogy az egész keresztény nép óhaja lesz kísérel-jük, midőn azt szentesítés végett azon koronás magyar király trónja elé fogják terjeszteni, kinek fényes címci közt, soha meg nem ingatható bizalommal látja a keresztény, hogy Apostoli.

Mi pedig kettőzetett buzgósággal üljük meg a husvét ünnepét, legyen az a kereszt-

tény-
gunk-
tást,
csüg-
pilla-
ki ra

kerjül-
lapun-
szives

nat é-
ur a-
után,
V a r-
a hal-
keres-
veselő-
törve-
Aludj

jánal-
dön-
káp-
legge-
önzet-
a szí-
töttél-
után-
kedv

föld-
jövde-
ságtól-
korcsn-
tal an-
gálato-
1878.
marad-
seregi-
arra, h-
ben, a-
szavaz-
szorga-
tott sz-
ismét-
testüle-
felekez-
ajándé-
példáj

ipartan-
zeténe-
előtt f-
tart, a-
meghív-
tanoda

bános-
fog tan-
tőleg, a-
elégel-
szükség-
szeti te-
mat, m-
tal, sz-
akadál-
hítközs-
volna,
és meg-
hivók

(Allian-
vett é-
sen p-
mérvt-
vart l-
28-ra-
la sz-
tá r n-
tek k-
történ-
(Szász-
gresso-
gresso-
Schim-
keres-
szén

tagjait-
dig há-

tény összetartozandóság ünnepe, buzgóságunkból merítsünk erőt, bátorságot, kitartást, a felszabadulás nagy művéhez; és ki esüggöd? annak újra éled reménye, ha felpillant a keresztre, melyet megdicsőített az, ki rajta érettségünk meghalt — és él.

Kanizsai.

HIREK.

— A megújuló évnegyed alkalmából tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket megújítani s lapunkat ismerőseik s barátai körében terjesztetni sziveskedjenek. A kiadóhivatal.

— Matolcsy Sándor ügyvéd t. barátunkat bá-nat érte, édesatyja, Matolcsy A. segedi lelkész ur a napokban hosszas éveken át tartott betegség után, meghalt. — Szegény Marci barátunkat — Vargha Márton ügyvédet — is megmentette a halál a keserves ételtől. A boldogult egykoron keresett ügyvéd, később Somogy megye kedvelt tisztviselője, az utolsó években testben lélekben megtörve, inkább csak lézengett, mint élt közöttünk. Aludjék békében!

— A kaposvári iparos ifjuság dalárdájának tagjai önmagukat tisztelték meg, midőn szerettét tanítójukat, tő Szabó József káplán urat egy díszes s értékes ezüst serleggel meglepték. Főszónetül szíves, feláldozó, önzetlen fáradozásaiért. A dalárda tagjai a a szükséges költséget önmaguk között gyűjtötték. Az átadás ünnepélyesen történt s utána lakoma következett, melyet vidám kedv fűszerezett. Éljenek!

— Szentá község semmi jövedelmező szántó-föld vagy rét ingatlant nem bír, ilyenből semmi jövedelme nincs, hanem gróf Festetics Tasziló uraságtól a község részére bérelnek földeket, rétet, korcsmát. Szorgalom, munkásság és egyetértés által annyi eredményt mutathatnak fel, (noha a szolgálatok körüli áldomás ivásban sem fősvények), hogy 1878. év végével a község pénztárába gyűlt pénzmaradványból mind a reform, mind a kath. hitközségeknek adósságaik törlesztésére, tekintet nélkül arra, hogy melyik felekezetet van számaránylag többen, a községit képviselő testület 300—300 forintot szavazott meg s fizetett ki. — 1878. év óta ismét szorgalmaskodtak, s folyó évi március 18-án tartott számadó gyűlés alkalmával a község pénztára ismét oly állapotban találtatott, hogy a képviselő testület mind a reformált, mind a rom. kath. hitfelekezeti templom részére külön-külön 300 forintot ajándékozott és fizetett ki. — Szentá község eme példája szolgáljon buzdításul polgártársainknak.

— Szabó Sándor ügyvéd, mint a szigetvári ipartanoda bizottság elnöke, az ipartanoda szervezetének ismertetése tárgyában, folyó hó 26-án délután 11 órakor a városház termében felolvasást tart, melyre Szigetvár iparos polgárai tisztelettel meghívottnak. Szigetvár, 1883. március 10. Az ipartanoda-bizottság.

— Husvéthétfőn Ujváry Ferenc helybeli plébános ur lelkes kezdeményezése folytán népgyűlés fog tartatni a katolikus templom átalakítása, illetőleg, miután ma már az ajtatos hívők befogadására elégtelen, bővítése érdekében. A katolikus hívek szükségletének méltánylásán kívül, a város szociális tekintetéből is, törvöljék a megindult mozgalmat, már is tudjuk, hogy tevékeny plébánosunk által, személyes érintkezés útján elhárítottak azon akadályok, melyek a kegyuri viszonyból, az építő hitközség és a hercegi kegyur közt felmerülhettek volna. Nagyobb pénzösszeg áll már rendelkezésre, és meg vagyunk győződve, hogy a még hiányzókat a hívők buzgósága előteremteni fogja.

— A nemzetközi zsidóellenes szövetség (Alliance universelle antijuive) bizottságától vett értesítés szerint, a mindenfelé, különösen pedig Németországban beállott nagymértvű havazás s viharok folytán megzavart közlekedés indokából a f. hó 27- és 28-ra tervezett congressus elhalasztatott és megtartására új határnapul ápril 27- és 28-ik napjai tűzettek ki. Egyéb intézkedésekben változás nem történt, e szerint a congressus Chemnitzben (Szászországban) fog székelní. S ugy a congressusi jegyek, valamint egyéb, a congressust illető megbízások érdemeiben is Schmeitzner Ernő chemnitzzi kiadó-könyvkereskedő a t. elvtársak szolgálatára készen áll.

— Felhívás. A „Mária Valeria-egylet“ rendes tagjait van szerencsém ezennel felkérni, hogy az eddig hátralékban levő tagdíjakat legkésőbb folyó évi

ápril hó 15-ik Kaposvárra az egylet pénztárába — Freystadtler Vilmos egyleti gazda kezéhez beküldeni sziveskedjenek, ellenesben a tagdíjak póstai megbízás útján fognak beszédelni. Kaposvárott, március 15-én. Makfalvy Géza, titkár.

— Babóchay Zsigmond a helybeli nagyvendéglő bérloje a régi kávéházi helyiséget átalakította, s oly fényvel rendezte be, minőt csak nagy városokban szokott meg a közönség az egymás ellen ebben is concurráló kávéoknál. Babóchay urat azonban a dícséret annál inkább megilleti, mert városunkban levő két kávéháznak nem levén egyféle közönsége, Babóchay ur a magát a régi helyiségben sem félthette: tehát a restauratióért hozott áldozat nem másnak, csupán az előkelő, intelligens közönség iránt való tiszteletnek róható fel. A helyiség padlója mintegy fél méterrel leszállítottatott, az utcai bejárat a középre hozatván, díszes ajtóval látatott el. Az ablakok egy-egy üvegtáblából állanak, esinos függönyökkel ellátva. A régi vastag téglaszlopkat karesu vasoszlopk helyettesítik a kávéház hátsó részében, mely azáltal, hogy oda pompás vörösbárony butorok, ezeknek megfelelő carniszek, aranyos tükörök, igen díszes lusterek és új billiárd-asztal tétettek, a kávéház legszebb részét képezi. Ugy van száma, hogy ezen rész a válogatott közönség legyen és csakugyan minden jóslat ellenére, már a megnyitás napján besereglett óriási közönség a kívánt módon sortirozta magát, s e díszhelyiségben valóban igen előkelő nép foglalt helyet. A »fátalság asztala« pompás vörösbárony fautle-ekkel van körül rakva, csak hogy kevesebb levén a fánálsszék, mint a »Stammgast«, nem esoda, hogy a fánla élvezésének örömeiben csak az előbb jöttek részesülhettek. Majdnem azt mondtuk, hogy az élelmesebbek — de hát valóban megtörtént, hogy mikor asztalunknál első ízben körülültünk, a jobbpártiak mind fautle-ban, a balpártiak pedig mind közönséges nádszékében ültek... De hát így van ez az életben is, minék az az egyetlen orvossága, hogy ki kell a bajt böjtölni: mi is ugy tetünk s végre is bele kerülünk — a báronyszékbe, bár nem a husos fazekak mellé — de igen díszes majolika-eszékhez, melyekben a kifogástalan, illatos kávé párelgett. Aztán örültünk, nekí, hogy balpárti létünkre ennyire is juthattunk, — nem is jobbpárti társaink irántunk való jóindulatának süvegeletnek ezért, de Babóchay urnak, ki állítólag — pártkülönbségeket nem ismer... Egyébiránt a Simplicius is nyert a restauratióval — piczulában nem tudjuk mennyit — hanem kapott kizárólagos tulajdonul separált területet, melyet nem tartozik megosztani sem kutséberrel, sem sensállal. Jól van, pompásan van minden, csak a ventiláló nem teszi meg kellően kötelességét, mert a helyett, hogy a füstöt hordaná ki, éles ezujával a vendégek inába harapdál, amin aztán okvetlen kell segíteni, miután mi Babóchayt, a kávést szívesen pártoljuk, de pártolásunk díjában nem kívánunk Babóchay — a patikáros konyhájára kerülni.

— Hogyan csinálódik a Rebach? Sokat vesztett a világ abból a régi poetikus színből, mely azelőtt a magyar nép minden dolgában, erkölcsében, mulatságában nyilvánult. A valódi áldomás ivás is csak emléke ma már, midőn a jól sikerült gesztre nem áldomáznak a felek, de kia Rebachot beszébelte, kidrukkol a másiknak egy pár „deci“ potyát... Természetes, hogy az afele: „rója fel a rézfokosom nyelére“ fajtájú „betjárkodás“ sem divik többé, mert hát a »duffa gréta« ma már vextré dolgozik inkább minden respektus nélkül a poetikus hangulatra: — nem esoda aztán, hogy a »vendég« sem joviális duhaj többé, ki nem sokat törődik a Jehusos korcsmárosnak sem duffa krétájával, sem hiányos mértékével, hanem okos, józan borkedvelő: ki az elköltött litert kész piczulával fizetvén, törvényes rendes mértéket reklamál az Iezigől. Így levén a dolgok azt se csudáljuk, hogy rendőrségünkhez tuezatszám ment a panasz az iránt, hogy a korcsmárkban a »liter« nagyon hiányos; mire aztán a rendőrkapitány ur — igen helyesen — vizsgálatot tartott s ugy találta, hogy a beérkezett panaszok alaposak, miért a nem törvényes mértékű üvegeket elkobozta. Hiszszük, hogy következik a többi is, mi a rendőrkapitány ur vagy a büntető bíróság dolga levén mi abba bele nem avatkozunk, megbízván azok erélyében, igazság szeretetében. Amnyit azonban mégis megtudunk, hogy a h a m i s mértékű ü v e g e k e egyszálig a lukafai ü v e g y á r b ó l v a l ó k, melynek bérloje és vezetője Wohlheim nevű helybeli zsidó. Talán nem is kellett volna mondanunk, hogy zsidó, mindenki tudta volna azt nélkül is, ha megmondjuk, mikép a g y á r o s u r ugy védekezik ezen a büntető törvény által határozottan csalásként büntetendő Rebach csinálás dolgában, hogy ő azért csinálta a h a m i s mértékű ü v e g e k e t, mert a korcsmárosok így r e n d e l t é k; ez a moral aztán igazi grünzeug raacs... Ajáljuk a lukafai üvegyárt mindazon tisztelt Rebach kedvelők, figyelmébe, kiknek m e s t e r s é g ü k h ö z a helyes, törvényes mérték nem használható. Picegeporsz!

— Nemzeti Újság cím alatt politikai képes naplap indult meg, vetjük mutatvány számát. Felhívásában az előfizetésre, elősoroltatnak azon képviselő nevei, kik e lapot támogatni fogják, e névsorból látjuk, hogy ezek tulnyomó többségét ugyanazon

képviselők képezik, kik a függetlenségi pártban a zsidó kérdések feletti vita alkalmából majdnem szakadást idéztek elő. Az első szám igen óvatosan, a a küllömben eléggé sovány program kifejtésében, a törvény előtti jogegyenlőség és vallászabadság hangzatos szavak alá rejti a zsidó pártolást, mi azonban az igazságügyminiszter megtámadásánál annál inkább kirí, köztudomású lévén, hogy Pauler zsidó sympatiákban nem igen bővelkedik. A miniszter urnak nem egy ténykedése ellenében vannak ugyan nekünk is alapos kifogásunk, de valóságosan tiszta-csillári szaga van, midőn Pauler, Magyarország igazságügyminisztere Nyíry tolvaj közjegyzővel állítatik párhuzamba. Nevetni szeretőknek megjegyezzük, hogy ugy látszik, tekintettel a remélt rituális és nem rituális olvasó közönségre, a „Nemzeti Újság“nak két eleje van, s így akár jobbról balra, akár balról jobbra használható, a kép a lapnak hátulsó elején lévén, ugy látszik a zsidó olvasáshoz szokottak előnyben részesíttetnek.

— A tiszta-csillári bünper ismét egy lépéssel közeledett befejezéséhez, az országos közegészségügyi tanács véleménye elvetette Scheubauer és társai egyetemi-tanároknak véleményét, s ezzel megerősítette az első vizsgálat eredményét, így a saktervédők azon reménye, hogy a dadai hullát Solymosy Eszter hullájának magyarázassák el, füstbe ment. Hogy a zsidók azért nem nyugodnak, hanem új kísérletet tesznek, az eddigi eljárásuk után várható.

— Lövésárunkra egyre érkeznek a bejelentések valóban igazta anság lenne a sorstól, ha a rossz idő az eladónak és vevőknek megjelenését megakadályozná, egyébként változókéony éghajlatunkban egy hét alatt még nyár is lehet.

— Zsidó leleményesség. Az »Esztergomi Közlöny«-ben olvassuk: A Kóbi pereczest (egy, hívják...) ismeri itt Ipolyságon mindeki. Bejárja a várost vég-től hosszig; nótáz is közébe, már a mint érti: hogy szinte ide illik Ipolyságra, a mint a takarékpénztártól, a kaszinó mellett az üveges bolt felé tart, és kinálja a pereczest boldognak boldogtalannak. Zsidó? nem zsidó? ki sem törí rajt fejét. Pereczes, és punktum. Hanem egy tévesztett kísérlet, mit üzlete érdekéb-n legközelebb kockáztatott, lón eddigi sikerének megülő betűje: Is történt vala pedig ekként a dolog! Egy idő óta sürü panaszok vergődtek felszínre a pereczek ellen. Itt is kifogás, ott is. Egynek a pereczek sötalanok, másiknak kemények, szárazak. Elején csak jó köpeny volt a majsztram, már mint a pékmester mig elvégre megunva a sok panaszt, ócsárlást, üzlete támadt, a mire tán némi boszú is vezérel; legkönyebb, mégis legtermészetesebb módon elejét venni a sok panasznak, az eszmét azon nyomba követte a kivétel is. Es oda fordul egy félreeső sarokra s a pereczeket, tisztességgel legyen mondva; (de érte a maga valójában,) minden válogatás nélkül leviz... i — A pereczek ellen aztán nem is volt panasz; de hajh! annál súlyosabb lón a panasz bíróságnál, hol egy előkelő ur által, aki szemmel látó tanuja volt Kóbi leleményességének, egészég rendőri tekintetből, panaszt emelt el-lene. — Hogy Judának leleményes sarja megkapta, amit épséggel nem keresett, az nagyon természetes; de hogy a közönség csufol föllett ültetve általa, azt ismerjük be, még természetesebb, mert nagyon is természetes módon volt adva. — Kicsibe tanuság ez is arra, hogy az élelmi szerek kezelése körül, bizonyos oldalon, mily nagy(?) lekiismeretességgel járnak el.

— Mivel itatják népünket?! Az »Ungvári Közlöny« említi, hogy egy ismerőse két pohár pálinkától oly rosszul lett, hogy az előhívott orvos mérgezést konstátált! A pálinka vitriolt tartalmazott! Mi is közöltünk egy esetet a multkor Szennából hol egy ember pálinkával való mértéktelen itatás folytán szörnyet halt; alkalmasint elkerülte a hatóság figyelmét a dolog, mert nem halottuk hogy beavatkozás történt volna.

*Március 17-én temettetett el általános részvét közepette Taar Csatár, kinek elhunytát mult szá-munk jelentette. A temetésnél részt vett a város majd minden osztálya, a koporsót ékes koszorúk borították el, a dísz kíséretet fáklvas iparosok és tüzoltók képezték. Nagy Lajos helybeli reformatus lelkész végezte a temetési szertartást és tartotta az első gyászbeszédet, emelkedett szavakban emlékeztén meg az elhunyt érdemeiről. A temetőben Me-sits György esetele a halott humanitarus működését, utána az iparos ifjak nevében Vizsny László, ifju Hagelman Károly nyomdájának faktora, — ki rövid itt léte alatt, már is szorgalma és műveltsége által közbecsülést nyert magának — bucsuzott el a halottól, mint alapító elnöküktől, szavai meleg vizs-hangot keltettek.

— Nyilvános köszönet. Felejthetlen drága jó férjem Zsadányi Taar Csatárnak halála okozta, mélyen sújtó gyászom, és fájdalom közepette is, szomorú, de szent kötelességemnek tartom saját magam, és árvám Lajos fiam nevében legbensőbbben érzett hálámat nyilvánítani, mind azon sok jó barát-nak, és barátónak, kik boldogult férjem temetkezésén, a kedvezőtlen esős idő dacára, oly nagy számban, oly félre ismerhetlen őszinte részvét teljese-n, a gyászünnepeken a kegyeletnek kifejezést adni

kegyeskedtek. — Nagy bánatom közepette nem vagyok képes, minden egyes vigasztalót, s gyengéd figyelem nyújtót, feljegyezni a részletes részvét nyilvántásokat is csak azon jó barátoktól és barát-nóktól, tudhattam meg, kik mély gyászom beállta óta, mint vigasztaló angyalok, körülöttem voltak, s velem foglalkoztak. Fogadják leghőbb köszönetemet mind azok, kik drága jó férjemnek ravatalát, és koporsóját, mely mind azt tartotta magában zárva, ami nekem legdrágább volt és mindenem, az elismerés, és szeretett koszorújával ékesíteni kegyeskedtek. — Köszönet tekintetes Németh Ignác polgármester urnak, és Preizner Károly urnak, kik fáradságtalan odaadással közreműködve, szeretett halottomnak eltakarítása körül mély gyászomat tekintve minden teendőt oly figyelmesen végezni, és tetetni sziveskedtek! — Köszönet a nagyszámú gyász-gyülekezethez, mely rang, osztály, és felekezet különbség nélkül, felejtethen jó férjem végtisztesség tételén megjelenni sziveskedtek. Isten áldása minden barátaimon és jó akaróim; öröklő hálás szívvel, öv. Zsádányi Taar Csátár Lajosné.

Bizalmas beszélgetések a néppel.

III.

Hol is hagytam csak el multkor a beszélgetést? Úgy igaz, ott, hogy hát van a magyar népéletnek egy már a jelenben is károsan pusztító nyavalyja.

Úgy szeretem én a magyar földmives embert nézni, a mint neki készül valami munkának... Először is lekasztja válláról a tarisznyát, melybe felesége kenyeret tett abba a piros csikos szakajtó ruhába, és mellé még valamit takart egy darab papírosba. Azután egy fohással és Isten segélj mondással — hozzá kezd a dolgozhoz. — Megy is azután a munka serényen, csak úgy omlik kétfelé a kapa alatt a föld, vagy csak úgy dől a rend suhinto kaszája előtt, hogy egész gyönyörűség azt nézni. — Egy óráig azután dolgozik az én jó magyarom; s mikor aztán látja, hogy a nap oda ért ám már arra a helyre, hol ilyenkor szokott állni; leteszi a kapt, vagy kaszát, és oda lép a tarisznyához, kivesszi belőle a szakajtó ruhát, kioldja azt, és leteríti a földre, vagy gyepre... S mellé húzódva szépen előveszi azt a bugyit, vagy bicsakot, kibontja azt a papírost is, s abból csak előbukkan ám a szalona, vagy pörce... majd ismét belenyul a tarisznyába, s kihuz abból egy üveget, már hol nagyobb, hol kisebbet, s azután egy jót húz abból az üvegből...

Valahányszor csak én ezt az üveget látom, azzal a furcsa színű folyadékkal, a mi benne van, mindannyiszor úgy elszomorodik az én lelkem, s úgy el tudok gondolkodni azon; hogy ugyan hogy tudott ez a természet ölen élő ember arra a mesterségesen csinált útra tévedni, mely őt az ő boldog paradicsomából mindig kijebb vezeti...

Hiszen ha csak kivezetné őt, az még hagyján volna, de nem csak, hogy kivezeti őt onnan, hol apja, öreg apja talán egyszerűbben, de bizonytal boldogabban élt, mint ő, — hanem el is vezeti egyuttal olyan helyekre, hol apja — öreg apja sem fordultak meg soha, s hol sápasztó nyavalyák, lélekölő betegségek, ész ficzámító mámor, s lealjasító szenvedélyek, erkölcsrontó bűn várják kitárt karokkal a természet egykor romlatlan szülöttének korcs iradékat.

No de nem akarok én most predikációt tartani, csak egy kis bizalmas beszélgetést folytatok veled édes jó magyar földmives népem. —

Hát így beszélgetés közben azt kérdezném tőled, hogy ugyan hogyan is tudtál te arra a pálinkára — mert hát azt a különös színű folyadékot, mit az az üvegereget szádba hívják így — rászokni annyira, hogy még a válladon is elvid magaddal a munkára, s oda teszed tarisznyádba a kenyér — a jó Istennek ezen drága ajándéka mellé!?

Tudja Isten Uram! — mondod — csak meg iszom, mert hát, úgy veszem észre, hogy erőt ad, és jobban megy a munka, ha egy kettőt iszom belőle...

Nagyon tévedsz édes barátom, mikor azt mondd, hogy a pálinka erősít... Az a kis pihenés ad neked erőt, s nem a pálinka; annál gyengétebb szer alig van a világon... rontja egészségedet, megtámadja acélos izmaid minden porcikáját, rágia agyvelődet.

Igen világos, s csak nem kézzel fogható tanúság áll előttd arra nézve, hogy a pálinka gyengít, csak figyelj rá. Ott vannak azok a sápadt arcú, lézengő járású, merev kinézésű tótok, a kik a pálinkát ugyan csak iszák rendszeren, de meg is látszik ám rajtuk, úgy néznek ki, mintha csak hálai járna beléjük a lélek... Ellenben nézd meg csak az alföld erőteljes, s egészségtől csak úgy duzzadó népet, ... nem iszák a pálinkát, legalább nem rendszer itala néki az, mint a felvidéki tótnak... hasonlitsd csak össze őket egymással, és mond meg; melyik hát az erősebb?

Valahogyan azt ne találád ám mondani, hogy a pálinka iszák tót az erősebb, mert akkor nagyot vétenél az igazság ellen! Azt pedig már aztán nem szeretném, ha azért a rossz pálinkáért, még képtelen állításokra is hagynád magadat ragadtatni...

Laptulajdonos és kiadó SZALAY IMRE.

Van te neked elég eszed, és józan ítélő tehetséged — mellyel helyesen is ítélnél... csak ne csúrd, csavard a dolgot... Bizony csak nem erősít az a pálinka!! Belátod úgy e most már magad is..

De még jobban is megismertelek én téged azzal a pálinkával... csak légy türellemmel. — Ad-dig is gondolkozzál csak a halottak felett....

D. J.

Irodalom és művészet.

Az „Üstökös” a legdrágább és legpontosabban szerkesztett magyar élez lapra az énegyed közeledtének alkalmából felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Mióta a legdrágább élezlapokat Szabó Endre szerkeszti, azóta egészen megváltozott nem csak csinja hanem irányára nézve is, a melyet most független szellem leng át. Előfizetési ára: negyedévre 2 fr.

A „Magyarország” havi folyóirat most megjelent márciusi füzetével befejezte első félévi pályafutását. A tapintatos körültekintéssel szerkesztett folyóiratnak a folyamatosan levő magyarosodási mozgalom élesztésében jelentékeny része van, s már csak ezért is támogatásra méltó. De figyelmet érdemel az, mint a magyarosodási mozgalom történetének okmánytára is, s ép ezért kívánatos, hogy köz- és magán könyvtáraik, egyletek, társulatok és különösen a kaszinók mentül több példányban megőrizzék az utókornak, mert a magyarosodási története van összegyűjtve benne. Előfizetési ára negyedévre csak 1 fr. A már megjelent félévi folyam 2 frtért szintén megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, Sándor-utca 12. sz.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapest megjelent: »Négy magyar népdal. 1. Hol a Tisza vize... 2. Ne hidd, ne hidd! 3. Nem nézek én... 4. Virágos fán... Énekhangra, zongora kísérettel vagy zongorára külön szerző Varga József. Ára 80 kr. továbbá »1883-ki jogász Csárdás». Szerzette Berkes Lajos ára 1 fr.

Gazdászati ipar és kereskedelem.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara

e h 16-án Szontagh Mátyás elnöke alatt rendes havi ülést tartott. A napi rendre kitűzött s elintéztet fontosabb tárgyak közül fölemlítjük a következőket: A zárszámadási bizottság jelentése szerint a kamara vagyona a ingóságokban és készpénzben 3931 frt. — Az 1883-ik évre a kamarai illeték kulcsa a kamara területén levő kereskedőkre és iparosokra kivett 310214 frt kereseti adó után 2% állapított meg. (A pécsi kamarának és szintén a hazai kamarák közt aránylag a legkisebb illetékulcsa van.)

A kamarához több oldalról panasz érkezett az ellen, hogy a métermértékről szóló törvény ellenére még ma is igen sok helyen és bizonyos cikkeknek kizárólag a régi mértéket használják (különösen az úrmértékeket.) A nép legtöbb helyen még ma is idegenkedik a métermértéktől s olyan kereskedőknél, kik csak métermértékkel mérnek, bevásárlásokat nem tesz. S ez a viszály mindinkább terjed, mert a közigazgatási hatóságok az idevágó törvény rendelkezéseinek szigorú alkalmazására nem igen ügyelnek. A kamara e körülményre felterjesztéssel felhívja a miniszterium figyelmét.

A magyar tudományos akadémia nyelvtani bizottságának abbeli megkeresésére, mely szerint a kamara maga területén az akadémia által kiadni szándékolt iparos szótárhoz kérdőívek útján a m e s t e r é s a m ű s z ó k a t g y ű j t s ö n, kimondta a kamara, hogy e megkeresésnek majd eleget tesz, de egyuttal az akadémianak azt javasolja, hogy célra vezetőbb lenne az, ha azokat kik az iparos szótár szerkesztését elvállalták, megbízná, hogy az ország különböző vidékein, a hol egyik-másik iparág kiterjedtebben üzemel, — helyszínen, a folyó munka mellett az illető iparosokkal, gyárosokkal vagy munkásaikkal személyesen érintkezzenek s így gyűjtenék a kívánt anyagot.

Továbbá elhatározta a kamara felterjesztést intézni a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumhoz annak elrendeléséért, hogy a v a s u t i s z á l l i t ó l e v e l e k e t annak igazolásául, miszerint azok a hivatalos mintával alakban és tartalomban megegyeznek — ne csak a vasuti igazgatóságok, hanem minden vasuti állomási hivatal bélyegezhesse le. A vasuti szállító leveleket ugyanis most a vidéki nyomdászoknak Budapestre kell küldeni valamely vasuti igazgatósághoz lebélyegzés végett a mi annyi költséggel és veszéllyel jár, hogy ennek következtében vasuti szállítóleveleket vidéki nyomdászok már nem is készítenek s így a szállítólevelek előállítására a vasuti társaságok monopoliumává lett.

Tárgyaltattott K r a s z B é n i kamarai beltág azon kérvénye, mely szerint hasson oda a kamara, hogy a cs. kir. szab. déli vasut Barcs állomásától Tirolba indítandó gabona szállítványok után egy magán cégnek adott refactia s illetve az ehhez arányítandó viteldijakban minden gabona szállító rész-süljön és pedig a vagonrakományok mennyiségére való kötelezettség elvállalása nélkül. Panaszló felhívta, hogy a refactiat élvező czég Barcstól pl. Innsbruckig vagonrakomány után csak 124 frtot fizet, más ellenben 170 frt.

Az említett czég tehát 46 frttal előnyben van a többi gabonakereskedők fölött. Ennek következménye az, hogy a kisebb kereskedők e czéggel nem bírván a versenyt, kénytelenek lesznek a gabonakereskedéssel felhagyni. A refactiat élvező czég

így ma holnap versenytárs nélkül lesz s akkor a gabonának árát majd ő szabja meg s ezzel majd a mezőgazdákat is károsítja. A kisebb kereskedők közül többen e czég czime alatt szállítják ki gabona küldeményeiket s azért a 46 frt refactiából 17 frt. 50 krt kapnak a refactiás czégtől; 28 frt. 50 kr. pedig ennek zsebében marad semmiért! E czég tehát ily esetekben is 28 frt. 50 krral vagononként előnyben van a kisebb kereskedő felett aztán az ily szállítvány nem az illető kereskedő, hanem a refactiás czég neve alatt megy a megrendelőhöz. A czég ily uton kitudván a vevők nevét, lakhelyét, csakhamar ajánlatot tesz nekik, hogy tőle vegyék a gabonát, mert ő ennyivel vagy ennyivel olcsóbban adhatja, mint minden más kereskedő.

E körülmény továbbá felette súlyosan hat a Tolna- és Somogy megyei gabonakereskedésre, a mennyiben a duna-dráva vasut végállomása: Zákány Tirolhoz 52 kilométernél közelebb esik mint Barcs, ez utóbbi helyről mégis 35-40 frttal olcsóbban szállítatik egy vagonrakomány Tirolba. Innen van, hogy pl. Kaposvárott a buza métermázsája mindíg 50-60 krral kevesebb értékkel bír, mint a hozzá közel eső barcsi piaczon. De hátrányára van ez a refactia üzelem a duna-dráva vasutnak is; mert e vasutról Dombóvár, Szent-Lőrinc Barcs (tehát 5-6 szoros kertülön át), másod kézből való refactia mellett is sokkal olcsóbban vittetik ki a gabona Tirolba mint a nevezett vasut bármely állomásától Zákányon át a normalis tarifa mellett.

A trieszti fumei és cormonsi utvonalon az előtt szintén nyújtottak ily refactiát, de tavaly megszüntették s a déli vasut azt tapasztalta, hogy ennek következtében a gabona szállítványok forgalma e pályán tetemesen emelkedett. A déli vasút helyesen cselekednék tehát úgy a saját mint a közérdek szempontjából, ha azon arányban, melyben egy czégnek ad szállítási díj visszatérítést: tarifáját mindenkire nézve egyenlően leszállítaná, az említett czégtől pedig a refactiát elvonná. — A kamara beható tanácskozás alá véve ez ügyet, nagy szótöbbséggel azon határozatot hozta, hogy ezen viszás állapotra felhívja a miniszterium figyelmét.

Végül kamarai elnök abbeli jelentése, mely szerint a kamara területére kiküldött orsz. iparfelügyelő intézkedése folytán Pécsről egy köztölvő és Mohácsról egy műszölvő a Kassai állami köztölvőszeti s illetve a kézmárki műszölvő iskolába állam költségén felvették örvendetes tudomásul vétetett. Az iparfelügyelő előterjesztése folytán mindkét mester utazási költsége fejében az elnökség által tett 65 frtnyi kiadást a kamara közös ülése jóváhagyta.

Szerkesztői üzenet.

Ns. Vid. Rajta leszünk hogy jó véleményét igazoljuk. Győr. Levelünkre kérik választ. B. P. Értésítést köszönjük. Chemnitz. Abgessendet. P. G. János levelet küld. Minden rendbe. Simontonya. Kivádatod szerent a mi rajtunk áll meg-történik. ünnep után levelet küldünk. Hidas. Tartsa meg az Isten az igaz hitben s a jó igyekezetben. S. Köszönjük a tudósítást, bár többször felkeresne bennünket. Magán levelet is írunk. Sz. S. Készséggel, természetesen minden díj nélkül.

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém becses tudomására (ozni, miszerint **ügyvédi irodám**at Köttén, (Somogy megyében, a tabi kir. járásbíróságok területén) megnyitottam, s összes tevékeny ségem és szellemi erőm a reám bizandó törvénykezési, telekkönyvi és közigazgatási ügyek ellátására fordítom. Készséggel vállalkozom egyéb perenkívüli ügyvédi teendők különösen hagyatékok tisztába hozatala és jelzálogkölcson ügyek keresztülvitelére és lebonyolítására is, ugy Somogy megye területén, mint a vasuti összeköttetésnél fogva könnyen elérhető Budapest főváros pénzintézetei s egyéb magas hatóságainál. Költségeim s ügyvédi díjaim mérsékelten számítandom fel. Teljes tisztelettel

Miklós István

köz- és váltó-ügyvéd.

Alolított tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy a legközelebbi országos vásár

Zalán

(Somogy megyében) f. é. ápril hó 5-én fog megtartatni!

Kelt Zalán, (Somogy megyében) 1883. március hóban.

Maller Adolf,

vásár-bérlő.

113. 3-2

Kaposvárott, 1883. Nyomatott ifj. Hágelman Károly könyvnyomdájában.